

Előadó: Dr. Anka László PhD, tudományos munkatárs

Eladás címe: A plébános, a kántor és az '56-os forradalom Tápiószecsőn

Rezümé

Tápiószecső Nagyközség területén igen intenzíven zajlottak az 1956-os forradalom és szabadságharc eseményei. A helyi katonai laktanya és fegyverraktár miatt állandó volt a fegyverszállítás a fővárosba. Rendszeresen érkeztek forradalmárok is a faluba, hogy fegyvert szerezzenek. A bázis katonáinak kellett a Nagykáta Járás településein a rendet fenntartani, miután a rendőri egységek elmenekültek a környékről. Tápiószecsőn október 27-én zajlott le a rendszerváltás, választottak népgyűlésen nemzeti bizottságot az önkormányzati feladatok ellátására, és állt fel a nemzetőrség, mint rendfenntartó erő.

Schwarda Béla kántor tagja lett mindkét szervezetnek, majd kinevezték a helyi nemzetőrség parancsnokává, utóbb pedig megválasztották a nemzeti bizottság elnökének. E két minőségében vett részt a község irányításában 1956 október-novemberében. A következő évben elérte a megtorló gépezet, egy év börtönbüntetésre ítélték.

Kővágó János római katolikus plébános aktív szerepet vállalt október 24. és 26. között a helyi forradalmi megmozdulásokban, őt is a nemzeti bizottság tagjává választották. 1957-ben ő is börtönbe került.

A plébános és a kántor korábban sem kedvelte egymást. Az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában, a Pest Megyei Levéltárban, a Hadtörténelmi Levéltárban és a Váci Püspöki és Káptalani Levéltárban fellelt források tükrében megállapítható, hogy a megtorlások aszerint érték el '56 két helyi szereplőjét, hogy a közöttük fennálló feszültség miatt a kántor hívei a plébánost, a plébános hívei a kántort jelentették fel. A bírósági tárgyaláson is felvonultak a szembenálló felek hívei, különböző módon lobbiztak szabadon bocsátásuk érdekében. A politikai rendőrségnek kellett kideríteni, hogy itt valójában emberi bosszúról van szó és nem sok alapja van annak, amit a feljelentők a feljelentő levelükben megfogalmaztak.